

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Z činnosti JČMF

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 6 (1961), No. 1, 52--[68]

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/137687>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1961

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

Z ČINNOSTI JČMF

Schůze ústředního výboru JČMF dne 2. 11. 1960 v Praze

Za nepřítomného předsedu JČMF ministra *Fr. Kahudu*, který byl v té době v Německé demokratické republice, předsedal schůzi akademik *Vl. Kořínek*. Po uvítání přítomných předsedajícím ujal se slova s. *Miloslav Matyáš*, který ve své přednášce provedl zevrubné zhodnocení konference o fyzice polovodičů, jež se konala v září t. r. v Praze. Zvláště se zabýval účastí československých vědců na této konferenci a stavem vědeckého bádání v teorii polovodičů u nás. V závěru upozornil na důležitost tohoto mladého oboru moderní fyziky pro vyučování fyzice na středních školách a vyzval Jednotu, aby se těmito didaktickými otázkami hlouběji zabývala.

Po diskusi, jež po přednášce následovala, zahájil předsedající akademik *Kořínek* vlastní jednání ústředního výboru. Vzpomněl především členů Jednoty, kteří nás opustili v posledním půlletí. Jsou to tito soudruzi:

Prokop Chromečka, učitel jedenáctiletky v Novém Jičíně, nar. 1899, člen JČMF od r. 1956 (pobočka Ostrava),

Bohuslav Průšek, učitel průmyslové školy v Liberci, nar. 1922, člen JČMF od r. 1956 (pobočka Liberec), předseda subkomise ústř. ped. komise fyzikální pro odborné školy,

Josef Vavřínek, učitel průmyslové školy, nar. 1885, člen JČMF od r. 1903 (pobočka Pardubice),

PhDr. Quido Vetter, prof. Karlovy university, nar. 1881, člen JČMF od r. 1902 (pobočka Praha).

Poté přednesl jednatel s. *Jelínek* zprávu předsednictva ÚV JČMF za uplynulé půlletí (viz příloha 1). Obdobnou zprávu za Slovenský výbor přednesl s. *Harant*.

Po vyslechnutí těchto zpráv následovala živá diskuse, která se týkala hlavně těchto otázek:

a) Nábor nových členů máme provádět hlavně mezi mladými pracovníky a mezi vysokoškolskými studenty. Přitom není účelem provádět jen nábor, ale postarat se také o vhodnou činnost pro tyto mladé členy. Např. s. *Zachoval* doporučuje, aby Jednota pořádala časté malé pracovní konference s různým speciálním zaměřením, kde mají i mladí pracovníci příležitost se uplatnit.

b) S. *Urban* kritizoval ústřední pedagogické komise, že pracují izolovaně bez účasti poboček a vyvíjejí malé úsilí ve zřizování pracovních kroužků v pobočkách.

c) Někteří členové ústředního výboru žádají, aby členstvo bylo lépe informováno o činnosti Jednoty, např. o Cestě k vědění. Máme více využívat členského časopisu *Pokroky matematiky, fyziky a astronomie*. S. *Zelinka* souhlasí s předsednictvem, aby schůze ústředního výboru JČMF byly podle potřeby dvoudenní a navrhuje, aby se část jednání konala v sekcích, kde by bylo možné podrobněji projednat činnost poboček a ústředních komisí.

Po diskusi ústřední výbor schválil zprávu předsednictva, plán nábory nových členů a nové územní rozdělení poboček v tomto stavu:

Územní rozdělení poboček JČMF

PRAHA: město Praha;

STŘEDOČESKÝ KRAJ: okresy Benešov, Beroun, Kladno, Kolín, Kutná Hora, Mělník, Mladá Boleslav, Nymburk, Praha-východ, Praha-západ, Příbram, Rakovník;

ČESKÉ BUDĚJOVICE: okresy České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Pelhřimov, Písek, Prachatice, Strakonice, Tábor;

PLZEŇ: okresy Domažlice, Cheb, Karlovy Vary, Klatovy, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany, Sokolov, Tachov;

ÚSTÍ n. LABEM: okresy Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice, Ústí n. Labem;

LIBEREC: okresy Česká Lípa, Jablonec n. Nisou, Liberec;

HRADEC KRÁLOVÉ: okresy Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov n. Kn., Semily, Trutnov;

PARDUBICE: okresy Chrudim, Havlíčkův Brod, Pardubice, Svitavy, Ústí n. Orlicí;

JIHLAVA: okresy Jihlava, Třebíč, Znojmo, Ždár n. Sázavou;

BRNO: okresy Blansko, Brno, Brno-venkov, Břeclav, Vyškov;

OLOMOUC: okresy Bruntál, Olomouc, Přerov, Šumperk;

GOTTWALDOV: okresy Gottwaldov, Hodonín, Kroměříž, Prostějov, Uh. Hradiště;

BRATISLAVA: okresy Bratislava-město, Bratislava-venkov, Dunajská Streda, Galanta, Sinica, Trenčín, Trnava;

NITRA: okresy Komárno, Levice, Nitra, Nové Zámky, Topolčany;

ŽILINA: okresy Čadca, Dolný Kubín, Martin, Liptovský Mikuláš, Povážská Bystrica, Žilina;

ZVOLEN: okresy Banská Bystrica, Lučenec, Prievidza, Rimavská Sobota, Zvolen, Žiar n. Hronom;

KOŠICE: okresy Košice, Poprad, Rožňava, Spišská Nová Ves, Trebišov;

PREŠOV: okresy Bardejov, Humenné, Michalovce, Prešov.

Rozdělení poboček podle krajů ČSSR:

1. Středočeský kraj — Praha-město, Středočeský kraj,
2. Jihočeský kraj — České Budějovice,
3. Západočeský kraj — Plzeň,
4. Severočeský kraj — Ústí n. Labem, Liberec,
5. Východočeský kraj — Hradec Králové, Pardubice,
6. Jihomoravský kraj — Jihlava, Brno, Gottwaldov,
7. Severomoravský kraj — Olomouc, Ostrava,
8. Západoslovenský kraj — Bratislava, Nitra,
9. Středoslovenský kraj — Žilina, Zvolen,
10. Východoslovenský kraj — Košice, Prešov.

Dalším bodem programu byly Pokroky MFA. Informace o Pokrocích podal za předsednictvo akademik *Kořínek*, který vysvětlil důvody, jež vedou k tomu, že časopis má vycházet v omezeném rozsahu. Předsednictvo při té příležitosti navrhuje, aby byly provedeny změny ve vedení časopisu tak, aby časopis lépe sloužil potřebám Jednoty a jejího členstva.

Předsednictvo navrhuje, aby časopis vedla užší redakční rada v tomto složení:

Vedoucí redaktor: *Emil Kraemer*, ředitel Ústavu pro dálkové studium učitelů při KU, Opletalova 26, Praha 3.

Redaktor pro část matematickou: *Emil Kraemer*.

Redaktor pro část fyzikální: *Miloš Matyáš*, věd. pracovník Ústavu technické fyziky, Cukrovarnická 10, Praha-Střešovice.

Výkonný redaktor: *Boris Gruber*, odb. pracovník Fyzikálního ústavu KU, Ke Karlovu 5, Praha 2.

Matematika:

Frant. Běloun, vedoucí kab. matematiky při KÚDVU, Týn 3, Praha 1,

Frant. Fabian, odb. asistent matematicko-fyzikální fakulty Karlovy university, Ke Karlovu 3, Praha 2,

Karel Hruša, vedoucí kabinetu matematiky Ústavu pro dálkové studium učitelů při KU,
Opletalova 26, Praha 3,
Alois Urban, profesor strojní fakulty ČVUT, Na bojišti 3, Praha 2.

Fyzika:

Aleš Fořt, odborný asistent matematicko-fyzikální fakulty KU, Ke Karlovu 5, Praha 2,
Jaroslav Pernegr, věd. pracovník Fyzikálního ústavu ČSAV, laboratoř kosmického záření,
Křemencova 10, Praha 2,
Edvard Šimánek, věd. pracovník Fyzikálního ústavu ČSAV, Viničná 7, Praha 2,
Jan Tesař, učitel JŠŠ, Belojanisova 3, Praha-Smíchov.

Astronomie:

Jaroslav Ruprecht, vědecký pracovník Astronomického ústavu ČSAV, Budečská 6, Praha 2.

Spolková rubrika:

Miloš Jelínek, ústř. inspektor MŠK, Karmelitská 7, Praha 1.

Podle návrhů poboček a ústředních komisí bude sestavena ještě širší redakční rada, která bude pomáhat užší redakční radě ve vedení časopisu, bude projednávat tematický plán a hodnotit časopis v určitých lhůtách a bude udržovat styk s jednotlivými pobočkami.

O Pokrocích byla provedena živá diskuse, která vysvětlila některé sporné otázky. Účastníci se smířují jen neradi se snížením rozsahu časopisu, např. s *Pleskot*, a doufají, že v příštích letech po překonání hospodářských a organizačních obtíží se opět podaří časopis rozšířit na původní rozsah. Nakonec ústřední výbor vyslovil souhlas s přednesenou zprávou akad. *Kořínka*, souhlasí s nově navrženou redakční radou a ukládá redakční radě vypracovat tematický plán do příští schůze ústředního výboru, přičemž vybízí redakční radu, aby jako směrnicí pro svou práci vzala rezoluci ústředního výboru ze dne 29. dubna 1958. (Rezoluce byla otisknuta v Pokrocích MFA, roč. III, čís. 6, str. 753.)

Odpolední jednání ústředního výboru bylo zahájeno zprávou o letních kursech, které Jednota pořádá v rámci postgraduálního studia. Zprávu přednesl s. *Müller*. Zhodnotil nejprve kurs o některých moderních partiích fyziky, který byl pořádán ústředním výborem Jednoty pro učitele fyziky v Praze. Potom informoval přítomné o schůzi přípravné komise pro pořádání letních kursů. Po debatě ústřední výbor rozhodl, že Jednota zařadí pořádání letních kursů mezi své hlavní úkoly. Letní kursy mají být pořádány pro kvalifikované učitele z moderních partií matematiky a fyziky a s přihlédnutím k potřebám školy. Účast na kursech má být dobrovolná.

Předsednictvu ústředního výboru JČMF se ukládá zřídit ústřední komisi pro letní kursy, jejímž účelem bude pečovat o vypracování ideového plánu postgraduálního studia fyziky a matematiky a koordinovat letní kursy z obou oborů.

V dalším bodu programu podal s. *Josífko* zprávu o hospodaření Jednoty a o rozpočtu na rok 1961. Finanční stav je uspokojivý, čerpání se děje podle plánu; rozpočet na r. 1961 umožňuje Jednotě další rozvíjení její činnosti. Ústřední výbor vzal zprávu s. *Josífka* na vědomí.

O práci jubilejní komise referoval s. *Valouch* (viz příloha 2). Diskutující k této otázce podávali různé podněty k doplnění akcí připravovaných na rok 1962. Po delší diskusi se velká většina ústředního výboru přiklonila k návrhu, že některé akce bude Jednota hradit z vlastního jmění, a to nejvýše do částky 100 000 Kčs.

S. *Zelinka* podal zprávu o II. mezinárodní matematické olympiádě v Rumunsku (viz str. 29) a o přípravě X. ročníku matematické olympiády v Československu. Obdobně s. *Laitoch* podal zprávu o přípravě II. ročníku fyzikální olympiády.

Stručnou zprávu s. *Valoucha* o zahraniční komisi byly zprávy ústředních komisí zakončeny.

Poté ústřední výbor odhlasoval návrh předsednictva, aby příští jarní zasedání ústředního výboru bylo dvoudenní a aby podle možnosti část jednání se konala v sekcích.

Nakonec akad. *Kořínek* poděkoval přítomným a schůzi v 17.15 hod. ukončil.

Zapsal *Miloš Jelínek*

Předsednictvo ÚV JČMF podává zprávu o své činnosti, o činnosti ústředních komisí, jakož i o význačných akcích Jednoty, které se udály v posledním půlletí od jarního zasedání ÚV JČMF. Všechna činnost Jednoty byla řízena ve smyslu resoluce I. sjezdu JČMF, který se konal v dubnu minulého roku.

Ze schůze ÚV JČMF vyllynuly pro předsednictvo některé úkoly, které byly postupně vyřízeny takto:

Předsednictvo ÚV JČMF připravilo návrh na nové územní rozdělení poboček a tento návrh projednalo dne 4. října t. r. na schůzi s předsedy a jednateli poboček. Návrh byl po diskusi přijat a je vám předložen k definitivnímu schválení. Oblasti poboček jsou všude stanoveny výčtem okresů jako celků a nikde nevybočují z rámce nových krajů, což je zvláště důležité pro organizování matematické a fyzikální olympiády. Přesuny členů, způsobené novým územním rozdělením poboček, nejsou nikde tak rozsáhlé, že by ohrozily činnost dosavadních poboček. Problémem zůstává Středočeský kraj, který má příliš rozsáhlé území pro svou činnost. Je možné, že po zkušenostech pobočka navrhne své rozdělení a zřízení samostatných dvou nebo i více poboček.

Předsednictvo navrhuje, aby ÚV předložený návrh na nové územní rozdělení poboček schválil.

Ústřední výbor uložil předsednictvu vypracovat plán nábory nových členů do jubilejního sjezdu, jenž se bude konat v r. 1962. Počet našich členů vzrůstá každým rokem, zhruba asi o 200 až 300 členů za rok, jak ukazuje tabulka:

Na konci r. 1957 jsme měli	1550 členů.
1958	1730 členů.
1959	2050 členů.
1960 (k 30.10.)	2250 členů.

Jestliže nábory nových členů budeme věnovat trochu větší pozornost, zdá se být zcela reálné stanovit si plán, že do března r. 1962, tj. do jubilejního sjezdu, získáme 450 nových členů, což představuje zvýšení členské základny asi o 20%. Podle tohoto plánu počet členů Jednoty by stoupl na 2700.

Tento návrh plánu jsme projednali na schůzi předsedů a jednatelů poboček. Plán nábory byl zvážen podle možností jednotlivých poboček a byl všemi zástupci poboček přijat.

Doporučujeme ústřednímu výboru, aby přijal tento plán globálně pro celou Jednotu. Bude-li návrh schválen, předsednictvo rozepíše plán na jednotlivé pobočky podle vyjádření zástupců poboček, jež na zmíněné schůzi učinili. Plnění plánu by ústřední výbor kontroloval na každé své schůzi.

Ústřední výbor se také zabýval na své poslední schůzi otázkou doškolení učitelů a zvláště pořádáním prázdninových kursů pro učitele. Dnes již můžeme podat zprávu o zkušenostech, které jsme s pořádáním těchto kursů získali. Letos Jednota pořádala dva prázdninové kursy, jeden v Praze pro učitele fyziky, druhý v Turčanských Teplicích pro učitele matematiky II. a III. stupně. O kursu na Slovensku, který pořádala pobočka v Žilině, se zmínil ve své zprávě s. *Harant*.

Zde se stručně zmíníme o týdenním fyzikálním kursu, který byl pořádán v Praze ústředím Jednoty a pražskou pobočkou. Program kursu byl vyplněn přednáškami pracovníků vysokých škol pražských o některých partiích moderní fyziky a byl zakončen fyzikálním praktikem, což bylo účastníky s povděkem přijato. Účastnilo se ho celkem 70 učitelů fyziky ze všech částí republiky. Vedoucím kursu byl s. *Vachek*, odb. asistent matematicko-fyzikální fakulty, jemuž jsme poděkovali za vzorné organizování kursu.

Úspěšný průběh kursu byl také kladně zhodnocen — stejně tak jako matematický kurs na Slovensku — na zmíněné již schůzi předsedů a jednatelů. Některé pobočky projeví zájem o pořádání kursů v příštím roce, např. pobočky v Žilině, v Brně, v Pardubicích, v obou pražských pobočkách, v Ústí n. Labem a další a navrhly, aby ústředí Jednoty zřídilo koordinační komisi pro pořádání těchto kursů. Vedením této komise byl prozatím pověřen s. *Konrád* z Brna, zprávu o zahájení činnosti této komise podá její člen s. *Müller*.

Koncem školního roku skončily ročník matematická olympiáda a fyzikální olympiáda a kromě toho se naši žáci s úspěchem účastnili II. mezinárodní matematické olympiády v Rumunsku. O obou těchto soutěžích podají zprávu zástupci ústředních výborů olympiád. Zde upozorníme jen na tyto body:

a) Fyzikální olympiáda skončila s úspěchem první ročník. Během tohoto roku byla vybudována organizační síť krajských výborů a zdá se, že se dostala se zdarem z počátečních obtíží.

b) Matematická olympiáda vstupuje letos do X. ročníku. Stojí za úvahu, zda by nemělo být toto jubileum zdůrazněno zvláštním opatřením (např. vyznamenáním některých zvláště zasloužilých pracovníků).

c) Ústřední výbor matematické olympiády podal předsednictvu zprávu o stavu vyučování matematice na středních školách, kde upozornil na některé znepokojivé jevy. Předsednictvo dalo zprávu k vyjádření a ke zhodnocení ústřední pedagogické komisi pro matematiku a výsledek šetření potom předá ministerstvu školství s návrhy na opatření.

Dne 24. a 25. října, tj. před týdnem, pořádala naše společnost celostátní konferenci o vyučování fyzice na odborných školách a učilištích za účasti asi 100 členů i nečlenů Jednoty. Konference ještě nebyla pro krátkost času zhodnocena, ale již nyní můžeme říci, že splnila své poslání. Konference jednala o aktuálních otázkách odborného školství; výsledek diskuse shrnutý v rezoluci pomůže patrně ministerstvu školství při řešení některých obtížných problémů tohoto druhu škol.

Konferenci připravil přípravný výbor, nejprve pod vedením s. *Průška*, učitele průmyslové školy v Liberci. Po jeho náhlém úmrtí v červnu t. r. převzal vedení výboru s. *Kutílek*, učitel průmyslové školy v Praze. Předsedou konference byl s. *Fuka*. Díky této konferenci se nám podařilo zaktivizovat členy Jednoty, kteří učí na průmyslových školách a v odborných učilištích. Za zdárné provedení konference vyslovujeme přípravnému výboru své díky.

V tomto období skončila obsáhlá a namáhavá práce na přípravě návrhu terminologie školské fyziky. Návrh připravila naše terminologická komise pro fyziku pod vedením s. *Klímeše* z Brna. Návrh rozešli jsme v nejbližší době pobočkám a katedrám fyziky k připomínce. Také této komisi děkujeme za vykonanou práci. Komise bude v činnosti pokračovat; jednak zpracovává připomínky k tomuto návrhu a připraví rukopis pro tisk, jednak bude pracovat na základních definicích středoškolské fyziky pro potřeby školy.

S. *Fiedler*, vedoucí naší redakční rady „Cesty k vědění“, dojednal s Nakladatelstvím ČSAV zařazení některých titulů do edičního plánu nakladatelství. Podle sdělení s. *Fiedlera* byly schváleny v říjnu t. r. tyto tituly: -

Dupač: Pravděpodobnost a náhodné procesy,

Vlach: O strojích, které myslí za člověka,

Pačes: Fyzika nízkých teplot,

Bouška-Vaniček: Zatmění a zakryty nebeských těles.

Pravděpodobně vyjdou koncem roku 1961. Jednání je stále velmi svízelné a zdoluhavé a naráží na četné obtíže.

O činnosti jednotlivých poboček nepodáváme tentokrát zvláštní zprávu, neboť v prázdninovém období nastává vždy přirozené ochabnutí v činnosti (kromě prázdninových kursů, o kterých jsme se již zmínili) a činnost poboček v tomto školním roce se teprve rozbíhá.

Začátkem října t. r. jsme svolali celostátní pracovní schůzi, které se účastnili předsedové a jednatele poboček. Na této schůzi jsme projednali mnoho důležitých otázek, jako např. nové územní rozdělení poboček, novou evidenci členů, plán náboru nových členů, organizaci práce výboru v pobočce, letní kursy a otázku Pokroků. Odpoledního zasedání se účastnili zástupci ústředních komisí Jednoty, kteří projednali s vedoucími pracovníky poboček společně aktuální otázky.

Diskuse po celý den byla velmi živá a přinesla mnohé podněty pro zlepšení práce poboček i ústředních komisí. Svolání vedoucích pracovníků Jednoty se osvědčilo a budeme v nich pokračovat.

Pro příští rok 1961 připravuje naše společnost konferenci o diferenciální geometrii. Přípravné práce byly již zahájeny (podrobnější zprávu viz na str. 62).

Tímto stručným výřezem činnosti končíme zprávu předsednictva. Do ní by měly být zařazeny ještě informace o přípravách oslav 100. výročí Jednoty, zpráva o styku se zahraničím, o Pokrocích, zpráva pedagogických komisí a zprávy o soutěžích. Tyto závažné otázky jsou buď samostatné body programu této schůze, nebo vám zprávy o nich byly podány písemně.

Nakonec dáváme ještě ústřednímu výboru k úvaze, zda by jeho schůze neměly být dvoudenní. Při jednodenním jednání není dost času na zevrubnou diskusi o mnoha otázkách, kterými žije naše společnost. Podrobnějším projednáváním a hodnocením činnosti předsednictva i ústředních komisí by ústřední výbor výrazněji ovlivňoval život Jednoty, jak mu podle organizačního řádu přísluší.

Miloš Jelínek

Zpráva jubilejní komise

Příloha 2

Na základě rámcového programu jubilejních akcí v r. 1962 bylo jednáno o podrobnostech těchto akcí a bylo navázáno jednání o zapojení Společnosti pro šíření politických a vědeckých znalostí do akcí jubilejního roku. Předběžné jednání probíhá úspěšně. I. sekce ČSAV projednala rámcový program a vyslovila s ním zásadní souhlas. Na základě toho bylo zahájeno jednání s úřadem presidia ČSAV o rozpočtu na akce v jubilejním roce.

Předběžný rozpočet mimořádných nákladů JČMF na jubilejní akce činí celkem asi 240 000 Kčs. Podle předběžných jednání se ukazuje, že bude nutno, aby část nákladů uhradila JČMF z vlastního jmění a zbytek nákladů byl pak uhrazen zvýšením dotace od ČSAV. PÚV doporučuje, aby z vlastního jmění byly uhrazeny výdaje na jubilejní udělení cen (45 000,—) a náklady na jubilejní medaile (55 000,—), tedy celkem 100 000 Kčs, a aby ČSAV byla požádána o mimořádné zvýšení dotace asi o 140 000 Kčs.

Rozpočet bude dále zpřesňován a budou hledány případně jiné zdroje, které by umožnily snížení nároků na dotaci ČSAV, nebo případně i na vlastní jmění. Upozorňuje se na možnost získání finančních prostředků na veřejné jubilejní schůze poboček, a to od závodů a místních orgánů.

Vedle mimořádných výdajů JČMF se počítá i s mimořádnými výdaji, které uhradí přímo ze svého rozpočtu ČSAV. Jsou to náklady na uspořádání V. sjezdu čs. matematiků a II. sjezdu čs. fyziků s mezinárodní účastí, v celkové výši asi 50 000 Kčs, poněvadž pořadatelem těchto sjezdů bude ČSAV za spolupráce JČMF.

Dále se počítá s tím, že některé akce převezmou jiné organizace i co do finančních nákladů. Tak např. podle předběžných jednání převezme vydání propagační brožury v řeči české i v cizích řečech Státní propagační komise a bude je možno vydat v nakladatelství Orbis. Také s Čs. společnostmi pro šíření politických a vědeckých znalostí bylo jednáno, aby např. převzala organizaci výstavy o významu matematických a fyzikálních věd pro rozvoj techniky a jiné propagační akce.

Do rozpočtu nejsou také pojaty náklady na jubilejní odznaky JČMF, protože se počítá s tím, že budou kryty jejich prodejem. Rovněž vydání jubilejních poštovních známek, mezinárodní matematická olympiáda apod. budou kryty z jiných finančních fondů.

Dále byl připraven předběžný návrh časového plánu akcí v r. 1962. Hlavní práce se nyní soustředila do propagační subkomise. Ukázalo se, že právě zde je potřeba připravit řadu věcí již nyní zcela konkrétně. Nejvíce pokročila práce na přípravě jubilejního znaku či emblému JČMF, kterého by bylo použito na různém propagačním materiálu a při různých příležitostech, např. při výzdobě sálů apod. Prostřednictvím akad. malíře *Podhajského* uspořádala katedra kreslení a modelování ČVUT užší soutěž. Z předložených návrhů byly vybrány tři a odměněny celkovou částkou 3000 Kčs. Nyní budou vypracovány dva definitivní emblémy, jednak pro dopisní papíry, odznak do klopky apod., jednak pro výzdobu sálů, na plakáty apod.

Počítá se s vydáním dvou poštovních známek. Na jednu se předběžně navrhuje portrét *Jana Blažka*, jednoho z nejaktivnějších zakladatelů původního Spolku pro volné přednášky z matematiky a fyziky z r. 1862. Narodil se r. 1842, tedy v době zakládání Spolku byl dvacetiletý. Později byl profesorem matematiky na české technice v Praze a v letech 1876 a 1882 byl rektorem této vysoké školy. Motiv druhé známky není zatím jasný. Umělci navrhují spíše další portrét, a to také z hlediska filatelistického.

Vydání propagační brožury se zdá být zajištěno, avšak zatím není vybrán autor. Vzhledem k charakteru brožury by bylo snad vhodné uvažovat o tom, zda by brožuru na základě dohodnuté osnovy a dodaného materiálu neměl napsat některý spisovatel.

Ústřední výbor přijal ke zprávě jubilejní komise toto usnesení:

ÚV JČMF bere na vědomí zprávu jubilejní komise a schvaluje návrh předsednictva ÚV, aby v rámci jubilejního roku bylo použito vlastního jmění JČMF na tyto akce:

1. Jubilejní medaile v celkovém odhadnutém nákladu	55 000 Kčs
2. První udělení jubilejních cen JČMF v r. 1962	
a) za vědecké práce z matematiky	10 000 Kčs
b) za vědecké práce z fyziky	10 000 Kčs
c) za didaktické a metodické práce nebo praktické výsledky ve vyučování matematice a fyzice	25 000 Kčs
tedy celkový náklad	45 000 Kčs.

Ukládá předsednictvu ÚV a jubilejní komisi, aby projednaly náměty a připomínky, vyslovené v diskusích ke zprávě jubilejní komise.

Miloslav Valouch

Zpráva ústřední pedagogické komise pro fyziku

Příloha 3

V období od 1. 5. do 30. 10. 1960 se rozvíjela činnost pedagogické komise pro fyziku a všech jejích subkomisí podle připravených plánů. Hlavní úsilí komise bylo soustředěno na tyto úkoly:

1. Řešení otázky nového pojetí fyziky na všeobecně vzdělávacích školách, zejména s ohledem na rozvoj fyzikální vědy a ve smyslu ideje o spojení školy se životem a praxí, především výrobní.

2. Rozvinutí a zkvalitnění práce v subkomisích (subkomise pro nové pojetí fyziky — předseda s. *J. Vanovič*, subkomise pro všeobecně vzdělávací školy — předseda s. *M. Chytilová*, subkomise pro školy odborné — předseda s. *M. Kutílek*, subkomise pro školy vysoké technického směru — předseda s. *Z. Horák*, universitního směru — předseda s. *E. Kašpar* a subkomise pro doplňkovou literaturu fyzikální a technickou pro mládež — předseda s. *J. Linhart*).

3. Příprava a realizace kursu pro učitele fyziky.

4. Příprava a realizace celostátní konference o vyučování fyzice na odborných školách.

5. Příprava a realizace vydavatelských úkolů.

6. Rozvinutí práce v pedagogických kroužcích v pobočkách JČMF.

7. Příprava celostátní konference s mezinárodní účastí o základních problémech vyučování fyzice a o přípravě učitelů fyziky, která má být uspořádána v rámci akcí 100letého jubilea JČMF.

8. Vypracování návrhu statutu na udělení cen za práce z oboru didaktiky fyziky.

9. Hodnocení a využití zkušeností ze studijního zájezdu některých členů komise do SSSR.

10. Organizační výstavba komise.

Za uplynulé tři měsíce (odečteme-li dva měsíce prázdnin) měla pedagogická komise tři porady (23. V., 13. IX., 8. X.). Na těchto poradách byly diskutovány výše uvedené otázky. Na poradě dne 23. V. t. r. byla projednána za účasti pedagogické komise pro matematiku (společné zasedání) zpráva o studijní cestě členů obou komisí do SSSR. Studijní cesty se účastnili oba předsedové komisí (s. *Fuka* a s. *Metelka*), dále s. *Jelínek*, s. *Chytilová* a s. *Jucovič* z PI v Prešově. Pobyt v SSSR trval tři týdny a byly sledovány především tyto hlavní problémy:

1. Pojetí vyučování fyziky a matematiky na sovětských školách, učební plány a osnovy.

2. Stav vyučování fyzice a matematice na školách.

3. Učebnice, metodická literatura, doplňková literatura pro žáky, metodické časopisy.

4. Organizace výzkumné práce v metodice matematiky a fyziky v APN a ve vědeckých výzkumných pedagogických ústavech.

5. Diferenciace střední školy, spojení vyučování matematice a fyzice s výrobní praxí.

6. Mimoškolní a mimoškolní činnost žáků v matematice a ve fyzice, matematická a fyzikální olympiáda, polytechnické museum a planetárium v Moskvě, Pionýrský dům v Leningradě.

Členové zájezdu získali na studijní cestě v Moskvě, Leningradě a v Dubně bohaté zkušenosti a cenný materiál pro další práci v komisi a pro řešení některých zásadních otázek. Velmi cenný byl také pro účastníky zájezdu osobní styk s předními pracovníky

pedagogických akademií, výzkumných ústavů, redakcí pedagogických časopisů, nakladatelství apod. Byla např. dohodnuta výměna článků mezi časopisem *Fyzika v škole* a PVVŠ. Získaných zkušeností bude využito mimo jiné při práci na novém pojetí fyziky, při práci na nových osnách a učebnicích fyziky pro všeobecně vzdělávací školy.

Na schůzích komise, především pak v pracovních poradách subkomise pro nové pojetí fyziky byla věnována veliká pozornost otázce nového pojetí a nové koncepci fyziky na všeobecně vzdělávacích školách, a to jak s ohledem na rozvoj fyzikální vědy (statistická fyzika, kvantová fyzika, relativistická fyzika), tak zejména s ohledem na spojení školy s výrobní praxí. Výsledek dosavadních diskusí bude v nejbližší době publikován v časopisech PVVŠ a v *Pokrocích* a o návrhu bude rozvinuta široká diskuse školských pracovníků. Poněvadž práce při řešení této zásadní otázky je velmi obtížná a její vyřešení má zásadní význam pro výchovu příštích pokolení v oboru fyziky, nevyjádřila se komise ke koncepci, kterou předložily VÚP a MŠK, neboť lhůta byla příliš krátká (několik týdnů). Předpokládá se, že práce s řešením této otázky budou skončeny asi do dvou let. Je nutné zdůraznit, že předsednictvo pedagogické komise pro fyziku považuje řešení této otázky za svůj prvořadý úkol, a proto jí věnuje největší pozornost.

Také ostatní subkomise vypracovaly své plány práce, které se v podstatě plní. Dosud se však nepodařilo plně rozvinout činnost obou subkomisí pro vysoké školy; předseda s. *Kašpar* onemocněl a předseda s. *Z. Horák* neměl dosud možnost rozvinout práci v komisi. Tyto komise budou muset v příštím období řešit některé zásadní otázky výuky fyziky na vysokých školách, např. otázku úvodních přednášek z fyziky a laboratorního cvičení fyzikálního, otázku didaktické a metodické přípravy budoucích učitelů fyziky, otázku zapojení výrobní praxe do výchovy učitelů fyziky a odb. fyziků, otázku základních učebnic a skript, vyjasnění náplně přednášek z fyziky ve vztahu k ostatním disciplínám, otázku metodiky konzultací a základní literatury pro mimořádné formy studia, otázku experimentu a nových forem a metod práce při výchově nových fyziků apod. Bude také nutné zajistit nějaký orgán, v němž by mohly být publikovány studie týkající se metodických problémů vysokoškolského studia fyziky.

Rovněž subkomise pro doplňkovou fyzikální a technickou literaturu pro mládež nerozvinula svoji činnost pro onemocnění svého předsedy s. *J. Linharta*.

Nejméně se daří práce v pedagogických kroužcích v pobočkách. Přes všechno úsilí předsednictva a zejména také subkomise pro všeobecně vzdělávací školy se dosud nepodařilo rozvinout práci v pobočkách tak, jak by bylo žádoucí. Předsednictvo spolu se subkomisí pro všeobecně vzdělávací školy připravují nyní znovu několik konkrétních úkolů, které by mohly být řešeny v kroužcích v pobočkách.

Úspěšně pracovaly subkomise pro všeobecně vzdělávací školy a subkomise pro školy odborné. V subkomisi pro odborné školy byla hlavní pozornost v tomto období věnována přípravě konference o vyučování fyzice na odborných školách a odborných učilištích. Konference proběhla úspěšně ve dnech 24. a 25. října (původně měla být v září, ale pro úmrť předsedy přípravného výboru s. *Průška* byla odložena).

Podrobná zpráva o průběhu konference a rezoluce bude uveřejněna v *Pokrocích*.

Velmi úspěšně také proběhl kurs pro učitele fyziky organizovaný pedagogickou komisí o prázdninách ve dnech 11.—16. července v budově fyzikálního ústavu matematicko-fyzikální fakulty UK (předseda přípravného výboru s. *Váček*). Kursu se účastnilo 68 učitelů. Kurs dal učitelům fyziky určitý přehled a orientaci po oborech fyziky, v nichž se intenzivně pracuje. Seznámil učitele s organizací vědeckovýzkumné práce ve fyzice, dále s metodami i některými zařízeními moderní fyziky. Konečně jim dal určitý pohled na současnou výuku fyziky na vysoké škole a ukázal nutnost modernizace výuky fyziky na školách II. cyklu.

Velkým přínosem bylo rovněž soustředění učitelů fyziky z různých krajů republiky, při čemž došlo k výměně zkušeností a k navázání spolupráce. Pořádání kursu bezesporně oživilo zájem učitelů fyziky o JČMF a o její činnost. Velmi kladně byla hodnocena frekvencianty kursu iniciativa JČMF a bylo žádáno, aby se v organizování podobných kursů pokračovalo.

Na základě zkušeností s tímto kursem se rozhodlo předsednictvo ÚV JČMF pořádat tyto kursy každoročně v rámci postgraduálního studia učitelů fyziky. Kursy budou pořádány zvlášť pro učitele fyziky I. cyklu a II. cyklu s obdobnou tematikou a budou zpravidla monotematické. Pro příští rok se počítá s kursem v Brně a v Rožnově, a to pro I. i II. cyklus. Učitelé fyziky mají zde být seznámeni s otázkami polovodičů a elektroniky.

V poslední době se komise zabývala otázkou uspořádání celostátní konference o zásadních otázkách vyučování fyzice a přípravě učitelů fyziky. Bylo rozhodnuto uspořádat konferenci s mezinárodní účastí v rámci oslav stoletého jubilea JČMF. Konference by byla

nejméně čtyřdenní. Byl už sestaven přípravný výbor konference a pracuje se na zaměření a obsahu.

Z podnětu předsednictva ÚV JČMF vypracovala komise spolu s pedagogickou komisí pro matematiku „Návrh statutu na udělení cen za práce z oboru didaktiky matematiky a fyziky“. Komise navrhuje, aby se ceny uděly jen odborně a politicky vyspělým pracovníkům, kteří jsou nejméně dva roky členy JČMF. Ceny by měly být udělovány především za:

1. Původní práce teoretické z oboru didaktiky fyziky.
2. Úspěšnou práci při tvorbě nových učebnic fyziky a metodických příruček.
3. Vynikající a dlouhodobé praktické výsledky ve vyučování fyzice.
4. Dlouholetou soustavnou práci konanou ve prospěch zlepšování výuky fyziky.

Ceny by měly být poprvé uděleny v roce 1962. Statut však nebyl dosud schválen předsednictvem ÚV.

Jedním z předních úkolů pedagogické komise jsou úkoly vydavatelské. Nejdále pokročila zatím metodická knižnice pro učitele fyziky. Do tisku byl odevzdán první svazek Polovodiče od *F. Klíera*. Do tisku se upravují: Elektronky ve školní praxi (*J. Kunzfeld*), Základní fyzikální pojmy z hlediska marxistické filosofie (*A. Bělař*), Zákon Ohmův (*M. Chytilová*). Všechny uvedené svazky vyjdou během roku 1961. Počítá se s tím, že každého roku vyjdou čtyři svazky.

Druhým vydavatelským úkolem je učebnice Fyzika pro učitele. Byl vypracován a prodiskutován koncept, sestavena redakční rada a autorský kolektiv a sjednány termíny vypracování rukopisů a autorská smlouva s SPN. Dílo bude rozvrženo do čtyř dílů o celkovém rozsahu asi 1200 stran. Má vyjít do konce roku 1963.

Třetím a největším vydavatelským úkolem je učebnice Metodika fyziky. Bude to vůbec první česká metodika fyziky. Byl už vypracován podrobný koncept, sestavena redakční rada a autorský kolektiv a sjednává se smlouva s SPN. Dílo je rozvrženo do sedmi svazků:

- I. Didaktika fyziky.
- II. Technika fyzikálních pokusů. Zařízení kabinetů a učeben.
- III. Mechanika.
- IV. Molekulární fyzika a termika. Vlnění a akustika.
- V. Elektřina a magnetismus.
- VI. Záření a stavba atomu. Astronomie.
- VII. Laboratorní práce ve fyzice. Exkurze.

Dílo má být zpracováno do konce třetí pětiletky. Podaří-li se kvalitní zpracování tohoto díla, bude to skvělý úspěch práce komise.

Poslední vydavatelský úkol, doplňková fyzikální a technická literatura pro mládež, dosud nebyl řešen, jak už bylo dříve uvedeno. Počítá se s tím, že v příštím roce se také na tomto úkolu v příslušné subkomisi rozvine úspěšně práce a že nejpozději v roce 1962 počne vycházet tato literatura za řízení JČMF.

Z uvedeného stručného výčtu prací a činnosti pedagogické komise je možné si jistě učinit obraz o významu komise pro zkvalitňování vyučování fyzice na našich školách. Je třeba s povděkem kvitovat, že předsednictvo ÚV sleduje soustavně práci komise a dává k její práci čtené podněty.

Josef Fuka

Zpráva ústřední pedagogické komise pro matematiku

Příloha 4

V období od 1. 12. 1959 do 31. 10. 1960 se komise soustředila na řešení těchto hlavních úkolů:

1. Koncepce vyučování matematice na všeobecně vzdělávacích školách.
2. Koordinace matematiky s fyzikou a ostatními vyučovacími předměty.
3. Práce v kroužcích řízených jednotlivými koordinátory a práce pracovních skupin.
4. Prázdninové kursy učitelů matematiky.
5. Matematická knižnice.

Otázkami koncepce vyučování matematice na všeobecně vzdělávacích školách prvního a druhého cyklu se zabývala zvlášť k tomu ustavená pracovní skupina. Na školách druhého cyklu šlo o jejich diferenciaci, o povahu této diferenciacie a o náplň matematického učiva na předpokládané matematicko-fyzikální větvi. Komise zdůvodnila a doporučila diferenciaci všeobecně vzdělávacích škol druhého cyklu na větve matematicko-fyzikální (s úvodem do počtu infinitesimálního, statistiky a pravděpodobnosti a analytické geometrie) a na větve biologicko-chemickou. Obdobný návrh vypracovala ústřední pedagogická komise pro fyziku. Pomocí těchto materiálů a ve spolupráci s předsedy obou komisí (s. *Metelkou* a s. *Fukou*) vypracovalo ústředí JČMF návrh na pojetí, náplň a studijní plány vyučování matematice, fyzice a deskr. geometrii v 10.—12. třídě diferencované střední školy.

Na schůzi ÚPKM dne 23. března 1960 byl projednán návrh osnov matematiky a rýsování na základní devítiletce. Tím byli také členové ÚPKM připraveni na diskuse, které se o těchto osnovách konaly v dubnu a v květnu v krajích. Tyto diskuse byly pořádány pobočkami JČMF ve spolupráci s krajskými ústavy pro další vzdělávání učitelů. Úvodní slovo k pojetí a náplni navrhovaných osnov měli zpravidla členové ÚPKM.

Na schůzi dne 11. října 1960 byl projednán návrh obsahu matematického učiva v 10. až 12. ročníku všeobecně vzdělávacích škol. Komise doporučila a zdůvodnila variantu s analytickou geometrií a základy statistiky pro základní větve a souhlasila s návrhem obsahu matematického učiva na matematicko-fyzikální větvi.

Vzhledem k tomu, že počty hodin navrhované jednotlivým tématům, zejména stereometrii, jsou velmi malé, vypracovala komise rozbor této svízelné situace pro předsednictvo JČMF s cílem dosáhnout zvýšení počtu hodin matematiky na základní větvi v 10.—12. třídě na 5, 4, 4. Členové komise budou tak připraveni k veřejné diskusi o osnovách matematiky a deskr. geometrie na školách 2. cyklu v lednu 1961.

Otázky koordinace matematiky s fyzikou a jinými předměty řešila ÚPKM společně s ÚPKF již na své čtvrté schůzi dne 18. 11. 1959, kde zásadní referát přednesl s. *Jelínek*. Hlavní myšlenky tohoto referátu byly přeneseny jednotlivými členy komise na diskusní schůze v krajích, které byly pořádány v dubnu a květnu společně s krajskými ústavy pro další vzdělání učitelů. Na těchto schůzích byla zajišťována také široká recenze učebnic matematiky a fyziky základní devítiletky, zejména z hlediska koordinace matematiky s fyzikou. Komise bude dále řešit problém koordinace matematiky s fyzikou i jinými předměty, a to nejen na všeobecně vzdělávacích školách, ale i na odborných školách a vysokých školách technických.

Dobře pracuje skupina pro vyučování matematice a deskr. geometrii na vysokých školách technických vedená s. *Pleskotem*. Zabývala se metodikou výuky při přechodu studentů na vysokou školu a pojetím obsahu střední školy (všeobecně vzdělávací) z hlediska průpravy ke studiu na vysokých školách technických.

Koordinátoři kroužků pro metodiku matematice (s. *Dubec*) a dějiny matematiky (s. *Folta*) vypracovali plány své činnosti a činnosti kroužků. Mají také přihlášený velký počet spolupracovníků. Přesto práce v kroužcích vážne. Je vidět, že bude nutno zlepšit dosavadní formy koordinace. V nejbližší době si klade ÚPKM za úkol oživit práci kroužků v krajích.

V Brně byl zřízen kroužek pro další školení učitelů matematiky vedený s. *Baladou*. Jeho první úkol je sbírání a předávání zkušeností s pořádáním kursů, pomoc při hledání náplně těchto kursů a evidence vhodných referentů. Kroužek splyne s nově ustavenou ústřední komisí pro pořádání letních kursů.

Ediční rada pro vydávání matematické literatury vedená s. *Kraemerem* zahájila již svou činnost. V ediční radě mají členové ÚPKM početné zastoupení (s. *Kraemer*, *Jelínek*, *Kabele*, *Běloun*, *Dubec*).

Knížnice bude vycházet ve třech řadách:

- A — publikace metodické,
- B — publikace odborné,
- C — publikace pro nadanější žáky.

Ediční plán na rok 1961 je již připraven. Pro další léta je připraveno mnoho témat, která budou dále ve spolupráci s komisí a kroužky v krajích doplňována.

Miloslav Zedek

První československá vědecká konference o diferenciální geometrii

Jednota čs. matematiků a fyziků uspořádá ještě v letošním roce vědeckou konferenci o diferenciální geometrii. Hlavním úkolem konference je seznámit mladší vědecké pracovníky s dnešním stavem diferenciální geometrie, upozornit je na základní problematiku dílčích oborů diferenciální geometrie a zajistit plánovitý postup všech našich pracovníků v diferenciální geometrii při plnění významných úkolů daných státním plánem.

V rámci konference proběhne proto diskuse o úkolech státního plánu z oboru diferenciální geometrie a diskuse o výchově mladých pracovníků ve spojení s vyučováním diferenciální geometrie na vysokých školách.

Konference bude mít ráz seminární. Budou na ní především předneseny 1—2 hodinové přednášky, podávající souhrnný přehled významných oborů lokální diferenciální geometrie:

Vývoj a dnešní stav naší diferenciální geometrie. Současný světový stav v diferenciální geometrii. Cartanovy metody. Projektivní diferenciální geometrie (včetně teorie korespondencí). O zakřivených prostorech. Finslerovy prostory. Fibrované prostory. Problematika některých Čechových a Vyčichlových prací. Aplikace diferenciální geometrie v mechanice, vyšší geodesii, kinematice a pružnosti.

Kromě přednášek budou zařazeny také kratší informující referáty z některých speciálnějších oborů diferenciální geometrie (teorie pláští, integrální geometrie, přímková geometrie, konvexní tělesa, afinní geometrie, hermiteovská geometrie).

Na konferenci nebudou pronesena běžná krátká sdělení jednotlivých účastníků konference. Budou však zachycena v souhrnné úvodní přednášce o dnešním stavu diferenciální geometrie v Československu.

Počítá se s tím, že pracovníci v diferenciální geometrii zašlou (nejpozději do konce března) pokud možno podrobný přehled svých publikací a stručná sdělení o svých posledních výsledcích, jichž dosáhli při řešení problémů, na nichž právě pracují. Přehled umožní jednak vypracovat úvodní přehlednou přednášku, jednak bude podkladem pro úplný seznam poválečných československých prací z diferenciální geometrie. Seznam bude vydán jako součást materiálů konference.

ÚV JČMF pověřil organizací konference přípravný výbor v tomto složení: *A. Urban* (předseda), *Na bojišti 3, Praha 2 - Nové Město*, *A. Švec* (jednatel), *Ke Karlovu 3, Praha 2 - Nové Město*, *M. Harant*, *Stalinův sad 1502, Žilina*, *Z. Nádeník*, *Na Bojišti 3, Praha 2 - Nové Město* a *Karel Svoboda*, *Kotlářská 2, Brno*.

Alois Urban

Nová matematická knihnice

Po druhé světové válce, zejména pak po roce 1948, nastal u nás značný rozmach ve vydávání matematické literatury. Kromě desítek učebnic pro všeobecně vzdělávací a odborné školy vyšla také řada knih z různých oborů matematiky. Většinou však šlo o rozsáhlé vysokoškolské učebnice (jako jsou např. *Kořínkovy* Základy algebry) nebo celá učebnicová kompendia (např. *Jarníkovy* knihy z oboru matematické analýzy) určená k soustavnému a důkladnému studiu základních matematických oborů. Naproti tomu po zániku sbírky Cesta k vědění, kterou kdysi vydávala Jednota československých matematiků a fyziků, nevycházejí dnes u nás téměř vůbec menší knížky, které by stručně a výstižně informovaly o různých, zejména moderních oborech matematiky.

Jednota československých matematiků a fyziků, jsouc si vědoma potřeby takových knih, které kromě pracovníků nejrůznějších oborů potřebují pro prohloubení svého vzdělání zejména naši učitelé, usilovala o jejich vydávání. Po delším jednání došlo konečně zásluhou ministra školství a kultury *Františka Kahudy*, který je předsedou JČMF, ke zřízení Matematické knihnice. Tato knihnice, jejíhož vydávání se ujalo Státní pedagogické nakladatelství v Praze a Slovenské pedagogické nakladatelství v Bratislavě, má plnit tyto úkoly:

1. Přispívat k prohloubení metodického vzdělání učitelů matematiky na všech druzích škol.
2. Doplnovat a prohlubovat odborné vzdělání učitelů matematiky základní školy i škol druhého cyklu.

3. Seznamovat přístupnou formou širší veřejnost, zejména studující mládež, s různými matematickými obory, především s těmi, které mají značný význam pro mnohé oblasti dnešního života.

Vzhledem k těmto svým úkolům bude Matematická knižnice rozdělena do tří řad: V první budou vycházet publikace řešící metodické a didaktické problémy z oboru matematiky, zejména ty, jež vyplývají z moderního pojetí školního vyučování na základní škole i na školách druhého cyklu. Ve druhé řadě budou vycházet menší publikace, které mají prohlubovat a doplňovat odborné vzdělání našich učitelů. Do třetí řady pak budou zařazovány matematické knížky určené širší veřejnosti, zejména studentům škol druhého cyklu.

Knižnici bude řídit ediční rada, která je složena z našich vědeckých i školských pracovníků v oboru matematiky a vedena docentem Karlovy University *Emilem Kraemerem*. Knižnice bude vydávána podle dlouhodobého plánu sestaveného za účasti předních pracovníků v oboru matematiky a didaktiky matematiky; přitom spoluodpovědnost za výběr témat a za jejich zpracování převzala Jednota československých matematiků a fyziků.

V plánu knižnice na rok 1961 jsou tyto tituly: Metodika řešení matematických úloh (autor *Jan Vyšín*), Kybernetika a teorie informace (autor *Josef Metelka*). V dalších letech se počítá s vydáváním řady metodických i odborných publikací, jako např. Funkce ve škole a v praxi, Polytechnické vyučování matematice, Geometrie na národní škole, Matematické stroje, Pravděpodobnost a statistika, Vektorová algebra, Úvod do topologie, Neeuklidovská geometrie, Vícerozměrné prostory, Sférická trigonometrie, Úvod do fotogrametrie aj.

Naše široká matematická veřejnost jistě uvítá zřízení Matematické knižnice, která má obohatit československý knižní trh serií hodnotných knih z oboru matematiky a metodiky matematiky.

Emil Kraemer

Zprávy z poboček

Středočeský kraj

Členská schůze byla svolána na středu 4. května. Na ní byla členům pobočky podána zpráva o dosavadní činnosti pobočky (předseda *Al. Urban*), zpráva o hospodaření pobočky (jednatel *J. Bureš*), zpráva o matematické a fyzikální olympiádě (s. *St. Horák* a s. *K. Prokop*). Schůzi předcházela přednáška s. *Zd. Horáka*, profesora ČVUT, „Je možno vidět atomy?“, která se setkala s velkým zájmem přítomných. Po přednášce, doprovázené četnými diapozitivy a obrázky, se rozvinula velmi živá diskuse. Aby byl získán zájem členstva o vypůjčování knih z knihovny pobočky, byla v Grégrově sále Obecního domu (kde se konala schůze) uspořádána výstavka vybraných knih.

Pobočka projednala osnovy matematiky, fyziky a rýsování základní devítileté školy na pracovní schůzi rozšířeného výboru pobočky, která se konala dne 31. května 1960 a na níž byli pozváni někteří členové pobočky, kteří projevovali zájem o tuto oblast činnosti pobočky. Výsledky jednání zpracovali v připomínkách, které byly zaslány ústřednímu výboru JČMF (pro matematiku s. *J. Dytrých*, osmiletka Dobruška, pro fyziku s. *B. Zemek*, pedagogický institut Brandýs n. L.). V pobočce byly prosloveny tyto přednášky (v závorce je uvedeno místo přednášky a počet účastníků):

1. čtvrtletí (celkem 13 přednášek a 1 exkurse)

- 12. ledna *V. Jozífek*, ČVUT, Využití názoru a upevnování vědomostí ve vyučování matematice (Praha, 22)
- 20. ledna *J. Cetkovský*, VÚST, Polovodiče (Kolín, 30)
- 28. ledna *K. Moltaš*, ČVUT, Radioizotopy (Sedlčany, 42)
- 3. února *J. Cetkovský*, VÚST, Polovodiče (Brandýs n. L.)
- 12. února *V. Vilhelm*, Množiny (Praha, 18)
- 23. února *A. Urban*, Povrchy a objemy těles (Praha, 25)
- 24. února *St. Horák*, Pythagorova věta (okresy Prahy, 48)

26. února *St. Crha*, Nomogramy (Nymburk, 30)
 2. března *O. Julák*, Meziplanetární lety (Benešov, 24)
 2. března dopoledne se tatáž přednáška konala pro žáky jedenáctiletky (Benešov, 80)
 2. března *V. Müller* vedl exkurzi do fyz. ústavu KU (Praha, 24)
 15. března *V. Jozífek*, Pojem funkce ve školní praxi, metodická přednáška pro učitele OU (Praha, 25)
 25. března *J. Cetkovský*, Polovodiče (Čakovice, 32)
 25. března *J. Tůma*, Atom 1960 (Rakovník, 60)

2. čtvrtletí (celkem 19 přednášek)

7. dubna *Fr. Nožička*, O gravitaci z hlediska klasického i moderního (Mělník, 21)
 15. dubna *K. Havlíček*, Geometrie zakřivených prostorů (Rakovník, 95)
 15. dubna *K. Havlíček*, Dnešní matematika z hlediska metodiky J. Á. Komenského (Rakovník, 18)
 20. dubna *J. Cetkovský*, Polovodiče (Dobříš, 28)
 24. dubna *Fr. Procházka*, Topografické práce (Benešov, 34)
 27. dubna *Fr. Běloun*, Samostatná práce žáků v matematice (Ml. Boleslav, 25)
 27. dubna *Fr. Hradecký*, KU, Konstruktivní úlohy (Dobříš, 26)
 29. dubna *St. Horák*, Důkaz v geometrii (Kolín, 30)
 29. dubna *M. Ulrych*, VÚST, Polovodiče (Č. Brod, 31)
 29. dubna dopoledne se tatáž přednáška konala pro žáky jedenáctiletky (Č. Brod, 60)
 4. května *Z. Horák*, Je možno vidět atomy? (Praha, 42)
 4. května *J. Bendl*, Topografické práce (Říčany, 25)
 6. května *V. Jozífek*, Stereometrie a početní geometrie (Praha, 23)
 11. května *J. Bendl*, Topografické práce (Slaný, 22)
 20. května *St. Horák*, O Pythagorovi (Nymburk, 52 pro žáky)
 20. května *St. Horák*, O Pythagorovi (Nymburk, 58 pro žáky)
 20. května *St. Horák*, Neurčité rovnice (Nymburk, 26 pro učitele)
 20. května *J. Bendl*, Topografické práce (Č. Brod, 30)
 30. května *Fr. Procházka a Mašín*, Topografické práce II. část (Benešov, 34)

V I. pololetí 1960 sešel se výbor pobočky na třech schůzích (17. února, 19. dubna a 31. května); přitom se probíraly aktuální otázky, zejména plán činnosti pobočky na nejbližší 2—3 měsíce. Pobočka vlastní již poměrně slušnou odbornou knihovnu s asi 150 svazky, jejichž seznam byl všem členům pobočky rozeslán. Vypůjček bylo dosud poměrně málo; bylo by žádoucí, aby členové pobočky lépe využili této možnosti seznámit se s novinkami matematické a fyzikální literatury. Knižky ochotně pošle jednatel pobočky s. *J. Bureš*, Rakovník. Členové pobočky také málo využívají možnosti blíže spolupracovat při výběru vhodných témat přednášek, které by chtěli slyšet. Výbor pobočky prozatím předkládá okresním metodikům pro matematiku a fyziku, s nimiž úzce spolupracuje, seznam témat přednášek, pro něž má zajištěné přednášející. Členové pobočky se mohou s případnými náměty obrátit na kteréhokoli z funkcionářů pobočky.

V souvislosti s tím, že bývalá oblast KNV Praha byla rozšířena o bývalé okresy Čáslav a Mnichovo Hradiště, a v souvislosti s rozdělením území Středočeského kraje na 12 okresů byla prozatímně vnitřní agenda pobočky ve styku s členstvem rozdělena mezi jednatele takto: s. *J. Bureš* (Rakovník, Stalínova 152) organizuje práci pobočky v okresech Beroun, Kladno, Mělník, Rakovník; s. *B. Zemek* (Stará Boleslav 165) v okresech Kolín, Kutná Hora, Ml. Boleslav, Nymburk a Praha-Východ a s. *K. Janda* (Benešov u Prahy, Jiráskova 1129) v okresech Benešov, Praha-Západ, Příbram.

Výbor pobočky se obrátil na zkušené učitele z řad členů pobočky s žádostí, aby pomohli Krajskému ústavu pro další vzdělávání učitelů při organizaci a přípravě metodických přednášek zaměřených na sblížení školy s praxí.

Krajský výbor matematické olympiády, který těsně spolupracuje s výborem pobočky Jednoty, byl po dohodě s výborem pobočky jmenován v tomto složení: s. *S. Horák* předseda, s. *K. Prokop* jednatel, členové výboru: s. *Bureš*, *Čihák*, *Hřebačka*, *Janda*, *Laňka*, *Laun*, *Šídlo*, *Štastná*. Výbor pobočky ve spolupráci s krajským výborem matematické olympiády a po připomínkách členů pobočky se rozhodl ve šk. r. 1960—61 uspořádat pracovní přednášky určené pro studenty kategorie A, B, C v rozsahu 4 až 5 dvouhodinových přednášek v těchto místech: Praha (povede s. *St. Horák*), Příbram (s. *Martínek*), Kolín (s. *Crha*), Benešov (s. *Janda*), Ml. Boleslav (vedoucí PP bude určen dodatečně).

Pobočka pro Středočeský kraj ve spolupráci s pražskou pobočkou připravuje na začátek července prázdninový postgraduální kurs se zaměřením na geometrii (spec. analytickou geometrii). Předpokládaný počet účastníků je asi 60. Počítá se i s možností účasti rodinných příslušníků.

Alois Urban,

Plzeň

Dne 2. dubna 1960 uspořádala pobočka ve velké posluchárně Vysoké školy strojní a elektrotechnické v Plzni besedu s účastníky krajského kola soutěže MO. Besedu zahájil člen KVMO *Oldřich Černý* (JŠS Plzeň), který po uvítání přítomných promluvil o významu soutěže MO, konané na našich středních školách již po deváté, a informoval účastníky soutěže o průběhu mezinárodní MO, která se konala poprvé roku 1959 v Rumunsku. Potom rektor VŠSE v Plzni s. *Breník* zhodnotil ve svém projevu význam studia matematiky pro studium technických věd a na několika vhodně zvolených příkladech ukázal, jak technik využívá znalostí matematiky k řešení technických problémů. Předseda pobočky JČMF s. *Feifer* připomenul účastníkům besedy významné úspěchy přírodních a technických věd, jichž bylo dosaženo v posledních desetiletích spoluprací fyziků a techniků s matematikou.

Hlavní část besedy tvořil výklad na téma Elementární problémy kombinatorické topologie, který podal *František Veselý*. Navázal na poznámky s. *Breníka* o vztahu mezi matematikou ryzí a aplikovanou a připomněl vznik a hlavní rysy historického vývoje matematiky, který byl vždy ovlivňován především potřebami řešit úlohy skutečného života. Přitom ukázal, jak se některé obory matematiky vyvíjely z těsně vzájemně izolovaných poznatků, z nichž některé byly objeveny i při řešení zábavných úloh. K ilustraci svého výkladu uvedl příklady kreseb obrazců, o nichž se mělo rozhodnout, kolika tahy je lze nakreslit. Potom objasnil některé základní pojmy kombinatorické topologie a odvodil větu, která umožnila řešení daných úloh nebo úloh obdobných, např. tzv. problému královeckých mostů. Pak ukázal užití poznatků kombinatorické topologie na řešení úloh v jiných oborech vědy. Dále odvodil zábavnou formou větu Eulerovu (resp. Descartesovu) o mnohostěnech. V závěru svého výkladu poukázal přednějším na problémy kombinatorické topologie, jejichž matematická formulace je celkem jednoduchá, avšak jejichž řešení není dosud známé. Konečně upozornil na úspěchy, jichž v topologii obecně i kombinatorické dosáhli matematické sovětské a náš nedávno zesnulý vynikající matematik akademik *Eduard Čech*.

Dne 9. dubna 1960 uspořádala pobočka obdobně besedu s účastníky krajského kola soutěže FO. Besedu zahájil jednatel KVFO s. *Samek* (VŠSE Plzeň). Jednatel pobočky s. *Veselý* uvítal soutěžící jménem výboru pobočky a vysvětlil jim úkoly a poslání JČMF v společenském životě našeho socialistického státu. S. *Chládek* promluvil na téma Sepětí fyziky s technickými vědami. Hlavní část besedy tvořil výklad s. *Feifra* na téma Elektrické výboje ve zředěných plynech a jejich použití v technické praxi. Svůj výklad doprovázel demonstracemi velkého počtu pokusů, které připravil ve spolupráci se s. *Pejšou*. Tyto pokusy sledovali účastníci besedy s velkým zájmem, stejně jako doplňkové pokusy s fotočlánkem, které převedl s. *Rádl* (JŠS Plzeň).

Dne 13. května 1960 konala se pracovní schůze, na níž učitelé matematiky diskutovali o návrhu nových učebních osnov matematiky ZDŠ. Úvodní referát přednesl a diskusi řídil s. *Alfons Hyška*, vedoucí katedry matematiky, fyziky a deskriptivní geometrie na VŠSE v Plzni. Podstatné výsledky diskuse byly sděleny ÚV JČMF.

František Veselý

Liberec

Činnost pobočky poněkud poklesla vzhledem k zapojení členů do mohutných celostátních politických i tělovýchovných akcí. Konaly se jen dvě přednášky a jedna diskusní členská schůze.

Dne 4. dubna přednášel s. *Věnceslav Kroupa* z Ústavu radiotechniky a elektroniky ČSAV v Praze na téma O přesném měření času a kmitočtu. V úvodu přednášky poukázal na velký pokrok měření času proti původním hodinám slunečním, přesýpacím atd.,

ve srovnání s využitím elektroniky. Podrobně vysvětlil pracovní princip měření krátkých časových úseků elektronickými čítači a poukázal na chyby spojené s touto metodou. Závěrečný oddíl přednášky věnoval aplikacím, zvláště ve strojírenství pro měření obrátek rychloběžných strojů a pro bezdotykové měření momentů, resp. výkonů přenášených hřídeli. Po přednášce následovala praktická demonstrace elektronického čítače a ukázkou některé dekadické počítací elektronky.

Dne 25. dubna se konala přednáška O pojmu dimenze *Zdeňka Frolíka* z matematicko-fyzikální fakulty KU v Praze. Přednášející rozebral historický vývoj pojmu dimenze. Ze známých definic uvedl malou induktivní, velkou induktivní, Hausdorffovu a Katětovu. Pak rozvedl souvislost pojmu dimenze s řešením rovnic a se zobrazováním do sféry.

Účast na přednáškách byla průměrně 20 členů. Členské schůze 25. května se zúčastnilo 24 členů z celého kraje. Po úvodním referátu *Františka Duška* „O základních idejích nových osnov“ následovala živá diskuse o návrhu učebních osnov matematiky, fyziky a rýsování pro 6. až 9. postupný ročník. Účastníci měli hojně připomínek, zvláště k osnovám matematiky. Zejména se poukázvalo na problematičnost zavedení logaritmického pravítka a elementů trigonometrie do 9. ročníku, neboť jednak je sporné, zdali tyto partie patří do všeobecného vzdělání pro všechny žáky, jednak by k jejich zvládnutí bylo zapotřebí mnohem více vyučovacích hodin, než stanoví osnovy. Na druhé straně postrádají učitelé v devátém ročníku závěrečné souhrnné opakování látky z aritmetiky, algebry i geometrie. Toto opakování je velmi žádoucí v poslední třídě školy, která má podat ucelené základní vzdělání. Mělo by se k němu využít času, který by se ušpóřil vypuštěním výše uvedených oddílů. Přitom by se mělo koncepcí opakování aritmetiky tak, aby žákům současně dalo soustavné — i když jen základní — poučení z hospodářských počtů a z účetnictví, neboť se s nimi setkává pracovník kteréhokoliv oboru v našem hospodářském životě ve městě i na venkově (JZD). Učivo geometrie by mělo být doplněno elipsou, aby žáci poznali i tuto kuželosečku (ukázkou hyperboly a paraboly jsou v oddílu „Funkce“), která se v praxi často vyskytuje. Veškeré připomínky z diskuse byly zaslány pedagogickým komisím Jednoty.

Činnost pobočky za druhé čtvrtletí byla zhodnocena na výborové schůzi konané 17. června.

Na členské schůzi konané 25. října 1960 hodnotila pobočka svou činnost za uplynulé dva roky.

Po zahájení schůze utčili přítomní povstáním památku zesnulého člena výboru pobočky s. *Bohuslava Průška*, zástupce ředitele Strojní průmyslové školy v Liberci. Soudruh Průšek byl členem pobočky od jejího založení v roce 1956 a členem výboru od roku 1958. Patřil mezi nejagilnější a nejobětavější členy pobočky. Velkou práci vykonal pro povznesení vyučování fyzice na školách Libereckého kraje organizováním seminářů, kursů a instruktáží, pořádání pro učitele fyziky jak pobočkou, tak Krajským pedagogickým ústavem, jehož kabinet fyziky řadu let externě vedl. Kromě toho byl s. *Průšek* konzultátorem fyziky dálkového studia učitelů, oblíbeným lektorem krajského výboru Společnosti pro šíření politických a vědeckých nauk a vykonával několik dalších veřejných funkcí. Ústřední výbor Jednoty jmenoval soudruha Průška vzhledem k jeho odborným, pedagogickým a organizačním schopnostem členem ústřední pedagogické komise pro fyziku. V uplynulém roce byl s. Průšek pověřen organizováním celostátní konference učitelů fyziky odborných škol. Uprostřed příprav této konference jej zastihla 26. června 1960 nenadále smrt (srdeční mrtvice) ve věku pouhých 37 let, tedy v době, kdy byl s. Průšek takřka na prahu slibné životní dráhy. Pobočka utrpěla jeho úmrtím těžkou ztrátu. Všichni želíme odchodu nadaného a obětavého druha, jehož světlou památku zachováme navždy ve své paměti.

Poté následovala přednáška s. *Karla Hnyka* z Pedagogického institutu v Liberci na téma „Rozbor žakovských řešení úloh devátého ročníku matematické olympiády. Poutavá přednáška se stala přítomným pracovníkům MO vítanou pomocí v jejich práci.

Dále byl promítnut film „Užití kriviek v technice“ a diskutováno o možnostech jeho využití při vyučování, zvláště na průmyslových školách.

Tajemník pobočky s. *Dušek* pak podal zprávu o činnosti pobočky za uplynulé dvouleté období. Těžiskem práce bylo pořádání přednášek, jichž se konalo celkem 37, z toho 29 v Liberci a 8 mimo Liberec. Pro učitele fyziky byl pořádán dvoudenní seminář. Knihovna pobočky se soustavně doplňuje a čítá nyní 338 svazků. Oblast pobočky bude vzhledem k územní reorganizaci zahrnovat napříště okresy Liberec, Českou Lípu a Jablonec nad Nisou. V důsledku toho bude ze 79 členů pobočky převedeno 17 členů do sousedních poboček.

Na základě podnětů vzešlých v diskusi bylo rozhodnuto, že pobočka bude v příštím období věnovat zvýšenou pozornost oběma olympiádám, z nichž matematickou bude řídit s. *Karel Hnyk* a fyzikální s. *Josef Mikulecký*. Semináře MO pro žáky budou pořádány ve třech střediscích: v Liberci je povede s. *Karel Hnyk*, v České Lípě s. *Jiří Aksamiť* a v Jablonci nad Nisou s. *František Frantal*.

Přednášky budeme pořádat jednak v Liberci, jednak v České Lípě, kde péči o ně převezme s. *Anna Řihová* z Mimoně, a v Jablonci nad Nisou, kde je bude organizovat s. *Stanislav Hlava* z Rychnova nad Nisou.

Po přednesení pokladní zprávy a po zprávách revizorů udělila členská schůze odstupujícímu výboru absolutorium. Nový výbor pro další pracovní období byl jednomyslně zvolen v tomto složení:

Předseda: *Václav Metelka*, odborný asistent Vysoké školy strojní,
místopředseda: *František Dušek*, z. doc. Pedagogického institutu,
tajemník: *Václav Pečina*, odborný asistent Vysoké školy strojní,
knihovník: *Jaromír Šedý*, odborný asistent Vysoké školy strojní,
referent MO: *Karel Hnyk*, odborný asistent Pedagogického institutu,
referent FO: *Josef Mikulecký*, učitel Stavební průmyslové školy,
členové výboru: *Jiří Bečvář*, doc. Vysoké školy strojní,
Marie Stárková, učitelka v. v.,
revisoři: *Antonín Kejzlar*, odborný asistent Vysoké školy strojní,
František Šimek, učitel jedenáctileté střední školy.

František Dušek

Olomouc

Výbor pobočky se sešel v tomto období celkem na pěti výborových schůzích.

Dne 14. dubna 1960 přednášel v pobočce s. *Josef Němec* na téma Obreimovova metoda měření indexu lomu malých vzorků nepravidelného tvaru. Dne 18. května jsme uspořádali spolu s Ústavem pro další vzdělávání učitelů v Olomouci jednodenní pracovní konferenci učitelů matematiky, na níž přednášeli s. *V. Pleskot*, O úkolech nomografie a s. *J. Metelka*. Zkušenosti ze studijní cesty po SSSR o spojení matematiky s fyzikou. Hlavním bodem konference pak bylo projednání návrhu učebních osnov pro 6.—9. ročník základní devítileté školy, kterému předcházelo úvodní slovo s. *M. Zedka*.

Na pracovišti Ústavu pro výzkum optiky a jemné mechaniky v Přerově pořádala pobočka dvě přednášky. Dne 26. ledna promluvil s. *Vladimír Kaláb* na téma Soustavy s proměnlivou ohniskovou vzdáleností a dne 4. května s. *Vojtěch Langer* na téma Infra-přístroje a jejich teorie.

Další zprávy z pobočky: Na týdenní kurs fyziky pro učitele druhého cyklu ve dnech 11.—16. července 1960 v Praze navrhla pobočka s. *Fr. Smutného*, učitele DŠŠ v Olomouci-Hodolanech a *Al. Klevelandu*, učitele JŠŠ v Bruntále.

Na základě písemných připomínek učitelů a příspěvků přednesených na pracovní konferenci učitelů dne 18. května vypracovala pobočka ve spolupráci s *R. Horáčkem*, pracovníkem Ústavu pro další vzdělávání učitelů, připomínky k návrhu nových učebních osnov z matematiky a rýsování pro 6.—9. ročník.

Na konferenci o biofyzice, kterou pořádá Physikalische Gesellschaft v NDR, navrhla pobočka MUDr. *B. Schobera*, děkana lékařské fakulty PU.

Na dvoudenní celostátní konferenci o vyučování fyzice na odborných školách, která bude ve dnech 26. 9. a 27. 9., navrhla pobočka *Miroslava Audu*, učitele Oděvní průmyslové školy v Prostějově.

Výtahy z přednášek:

Vladimír Kaláb, Soustavy s proměnlivou ohniskovou vzdáleností.

Byla podána matematická teorie n -členné soustavy s proměnlivou ohniskovou vzdáleností Gaussova prostoru s lineárním posuvem optických členů. Byla studována především velikost posuvu obrazové roviny. Ukazuje se účelným vyjádřit Newtonovu obrazovou sečnu pomocí tzv. Gaussových závorek. Definujeme-li relativní funkci odchylky jako poměr odchylky obrazové roviny k celkové ohniskové vzdálenosti pro jednotlivá daná postavení pohyblivých členů, dostaneme tuto relativní funkci odchylky ve tvaru mnoho-

členu s koeficientem rovným 1 u nejvyšší mocniny. Přitom proměnná značí hodnotu posuvu pohyblivých členů. Požadavek, aby tato relativní funkce odchylky se minimálně lišila od nuly, je ekvivalentní úloze řešené P. L. Čebyševem. Tento optický problém lze tedy řešit pomocí Čebyševových polynomů minimálně se lišících od nuly.

Vojtěch Langer, Infraprístroje a jejich teorie.

Byla probrána funkce infraprístrojů z teoretického hlediska a promluveno o vlastnostech hlavních součástí, tj. dalekohledu a světlometu, a dále o vlastnostech atmosféry, lidského oka a pozorovaného předmětu z hlediska funkce infraprístroje. Závěrem byly odvozeny vztahy a podmínky pro optimální volbu konstrukčních parametrů.

Miroslav Laitoch

K O N K U R S

Fyzikální ústav ČSAV vypisuje konkurs na místo experimentálního fyzika znalého práce na rentgenu, alespoň s 5 letou praxí. Nabídky s vypsáním životopisu, vzdělání, případně délky praxe a publikační činnosti zašlete na adresu: Praha 6, Majakovského 24.

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie. — Ročník 6. — *Vydává:* Jednota československých matematiků a fyziků v Nakladatelství ČSAV, Vodičkova 40, Praha 1 - Nové město, dod. pú. 1. *Redakce:* JČMF, Maltézské nám. 1, Praha 1 - Malá Strana, tel. 40892 — *Tiskne:* Knihotisk, n. p., závod 05, tř. Rudé armády 171, Praha 8, dod. pú. 8. — Rozšiřuje poštovní novinová služba, objednávky a předplatné přijímá Poštovní novinový úřad - ústřední administrace PNS, Jindřišská 14, Praha 1 - Nové Město. Lze také objednat u každého poštovního úřadu nebo doručovatele. Objednávky do zahraničí vyřizuje Poštovní novinový úřad - vývoz tisku, Štěpánská 27, Praha 1 - Nové Město. Cena jednoho výtisku Kčs 3,—, v předplacení (6 čísel ročně) Kčs 18,—, \$ 5,—, £ 1,15,9.

Toto číslo vyšlo v únoru 1961

A 14*11071

© by Nakladatelství Československé akademie věd 1961